

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL MOKYKLŲ, VYKDanČIŲ IKIMOKYKLINIO IR (AR) PRIEŠMOKYKLINIO
UGDymo PROGRAMAS, VEIKLOS KOKYBĖS IŠORINIO VERTINIMO
ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2022 m. birželio 2 d. Nr. V-908

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 37 straipsnio 6 dalimi:

1. T v i r t i n u Mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, veiklos kokybės išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, savininkai, dalyvių susirinkimai iki einamųjų metų gegužės 1 d. Nacionalinei švietimo agentūrai pateikia:

2.1. siūlomų vertinti visų valstybinių ir savivaldybių mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, sąrašus vieniems metams ir informaciją apie siūlomas vertinti visas kitas valstybines ir savivaldybių mokyklas per kitų ketverių metų laikotarpį;

2.2. informaciją (pavadinimą, juridinio asmens kodą, grupių skaičių) apie nevalstybinę mokyklą (nevalstybines mokyklas), vykdančias ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, dėl kurių bus inicijuojamas vertinimas, vieniems metams ir informaciją apie siūlomas vertinti visas kitas nevalstybines mokyklas per kitų dvejų metų laikotarpį.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Jurgita Šiugždinienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. V-908

MOKYKLŲ, VYKDanČIŲ IKIMOKYKLINIO IR (AR) PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS, VEIKLOS KOKYBĖS IŠORINIO VERTINIMO ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, veiklos kokybės išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, veiklos kokybės išorinio vertinimo tikslą, uždavinius, principus, modelį, organizavimo ir vykdymo tvarką.

2. Šiuo aprašu savo veikloje vadovaujasi Nacionalinė švietimo agentūra (toliau – Agentūra), savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybių vykdomosios institucijos (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimai (savininkas) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos) (toliau – savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija), mokyklos, vykdančios ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas (toliau – mokykla), išorės vertintojai ir kiti išoriniame vertinime dalyvaujantys asmenys.

3. Aprašas parengtas vadovaujantis Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“, ir įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmoniškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.2.1-ESFA-V-706 priemonės „Švietimo vertinimo ir stebėsenos sistemų sukūrimas“ veiklą „Neformaliojo vaikų švietimo, ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo vertinimo, įsivertinimo tobulinimas ir plėtotė“.

4. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS MOKYKLOS VEIKLOS KOKYBĖS IŠORINIO VERTINIMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Mokyklos veiklos kokybės išorinio vertinimo (toliau – išorinis vertinimas) tikslas – suteikti pagalbą mokyklų tobulėjimo procesams atliekant šių ugdymo įstaigų nuoseklią veiklos analizę ir, remiantis įrodymais, pasiūlyti jos tobulinimo alternatyvas.

6. Išorinio vertinimo uždaviniai:

6.1. remiantis mokyklos veiklos kokybės įsivertinimu, kaip nenutrūkstamu procesu, skatinti nuoseklų Mokyklos veiklos tobulėjimą;

6.2. puoselėti į vaiką orientuotą kokybės siekio kultūros plėtrą ir didinti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo veiksmingumą;

6.3. teikti mokyklai grįžtamąjį ryšį apie ugdymo proceso kokybę ir rekomendacijas, kaip jį tobulinti;

6.4. informuoti suinteresuotas šalis (tėvus (globėjus), mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, visuomenę), kaip mokyklos teikiamų paslaugų kokybė atitinka nacionalinius švietimui keliamus tikslus, šeimų ir visuomenės poreikius bei lūkesčius.

III SKYRIUS

IŠORINIO VERTINIMO PRINCIPAI

7. Išorinio vertinimo principai:

7.1. holistiškumo – vertinimas atliekamas kaip vientisas, neskaidomas, visuminis procesas, neatskiriant vertinimo sričių viena nuo kitos ir aiškiai išvelgiant tarpusavio sąsajas. Analizuojant apibendrinami, siejami ir interpretuojami visi surinkti duomenys;

7.2. kontekstualumo – vykdant vertinimą atsižvelgiama į konkretų mokyklos socialinį, ekonominį, kultūrinį kontekstą, kuris pripažįstamas kaip veiksnys, galintis lemti mokyklos veiklos kokybę;

7.3. atsakomybės – atlikdami vertinimą vertintojai prisiima atsakomybę už etišką vertinimo procesą: vertinimas atliekamas objektyviai, tiksliai ir sąžiningai, tarpusavyje ir (ar) su kitais vertinimo proceso dalyviais bendraujama pagarbiai, saugomas visų turimų ir (ar) gautų mokyklos duomenų konfidencialumas;

7.4. nešališkumo – vertinimas atliekamas objektyviai ir skaidriai. Visa teikiama vertinimo informacija ir priimami sprendimai grindžiami validžių duomenų analize, pagrįstais įrodymais, bendru vertinimo dalyvių sutarimu. Atliekant išorinį vertimą, visoms mokykloms taikomi vienodi vertinimo kriterijai ir procedūros;

7.5. bendradarbiavimo – vertinimas yra bendradarbiavimo procesas, kai kiekviena jo šalis (vertintojai ir mokyklos bendruomenė) supranta bendro darbo prasmę ir esmę, juo grindžia vertinimą ir pripažįsta, kad tai yra pagrindinė pokyčių jėga;

7.6. kokybės siekio kultūros kūrimo – visas vertinimo procesas grindžiamas nuostata, kad vertinimas yra tik įrankis siekiant nuolatinio mokyklos veiklos kokybės gerinimo, o visi duomenys, gauti išorinio vertinimo metu, mokyklai teikiamos išvados ir rekomendacijos sudaro sąlygas jai tobulinti veiklą. Vertinimu siekiama identifikuoti stipriuosius mokyklos veiklos aspektus, atrasti tobulintinus veiklos aspektus ir padėti mokyklos bendruomenę siekti aukštesnės veiklos kokybės.

IV SKYRIUS

IŠORINIO VERTINIMO MODELIS

8. Išorinis vertinimas grindžiamas mišria išoriniame vertinime dalyvaujančiųjų veiklos sistema, kai Agentūra kartu su mokyklų savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija turi įgaliojimus ir išteklius vykdyti išorinį vertinimą. Joms bendradarbiaujant, kuriama pusiausvyra tarp centralizacijos ir decentralizacijos. Tuo siekiama pasidalinti atsakomybėmis, įgalinti savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją kryptingiau ir paveikiau naudoti mokyklos veiklos kokybės ir jos daromos pažangos vertinimo išvadas, priimant sprendimus dėl mokyklos veiklos kokybės tobulinimo.

9. Vertinamos septynios veiklos sritys (aprašo 1 priedas):

9.1. pirmoji sritis – vaiko gerovė. Vaiko gerovę suponuoja sąlygos, kuriose yra pripažįstami ir atliepiami visi vaiko poreikiai (fiziologiniai, emociniai, socialiniai, kognityviniai), todėl vaiko gerovė vertinama pagal 4 rodiklius: vaikų psichologinis ir fizinis saugumas, mokytojo sąveika su vaikais, vaikų tarpusavio sąveika, lygios galimybės visiems vaikams ugdytis ir tobulėti;

9.2. antroji sritis – ugdymas(is). Vaiko ugdymasis apibrėžiamas kaip aktyvi ir prasminga vaiko veikla, sudaranti sąlygas bendrųjų vaiko gebėjimų (bendro pobūdžio kūrybingumo, vaizduotės, valios ir savireguliacijos, motyvacijos, kito žmogaus pozicijos bei veiklos prasmės supratimo) formavimuisi. Ugdymas(is) vertinamas pagal 3 rodiklius: spontaniška vaiko inicijuota veikla (aš pats), patirtinė vaiko veikla, žaidimas;

9.3. trečioji sritis – ugdymo(si) aplinka. Tai įvairių mokymosi aplinkos sąlygų visuma, kuri skatina vaiko ugdymą(si). Ši sritis vertinama pagal 3 rodiklius: fizinė aplinka, socialinė-emocinė aplinka, pažintinė aplinka;

9.4. ketvirtoji sritis – ugdymo strategijos. Vaikų raida pasižymi išskirtiniais bruožais, į kuriuos būtina atsižvelgti planuojant ugdymo strategijas. Ši sritis vertinama pagal 3 rodiklius: ugdymo strategijos, padedančios vaiko asmenybinei raidai; ugdymo strategijos, skatinančios vaiko mokymosi procesą; ugdymo strategijos, palaikančios žaidimą kaip pagrindinę vaiko veiklą;

9.5. penktoji sritis – pasiekimų vertinimas ir ugdymo planavimas. Vertinimo planavimo ciklas sudaro galimybę mokytojui kryptingai dirbti, atsižvelgti į atskirų vaikų ir (ar) jų grupių reikmes. Ši sritis vertinama pagal 2 rodiklius: pasiekimų vertinimas, ugdymo planavimas;

9.6. šeštoji sritis – bendradarbiavimas su vaikų šeimomis. Pagarbių, bendradarbiaujančių ir ugdančių santykių kūrimas yra nuoseklus ir ilgas procesas, kuriam reikia visos mokyklos bendruomenės pastangų ir atsidavimo. Ši sritis vertinama pagal 2 rodiklius: šeimos kultūros pažinimas, partnerystė su šeima;

9.7. septintoji sritis – besimokančios organizacijos kultūra. Besimokančios mokyklos bruožas – nuolatinis mokymasis iš veiklos ir veikloje. Ši sritis vertinama pagal 4 rodiklius: mokyklos veiklos vadyba, nuolatinis profesinis tobulėjimas, lyderystė mokymuisi, mokyklos savivalda.

10. Mokyklos išorinis vertinimas gali būti:

10.1. visuminis vertinimas – platus mokyklos veiklos kokybės vertinimas pagal visas septynias veiklos sritis, rodiklius ir juos detalizuojančius kokybės kriterijus. Jis atliekamas ne anksčiau kaip po 2 metų nuo mokyklos veiklos pradžios;

10.2. rizikos vertinimas – vykdomas mokyklose, kuriose visuminio išorinio vertinimo metu buvo nustatyti dideli trūkumai, ir (ar) tose mokyklose, kurių Švietimo informacinėje sistemoje (toliau – ŠVIS) esančių duomenų, mokyklos vadovo metų veiklos ir mokyklos metinės veiklos ir (ar) pažangos ataskaitos analizė leidžia daryti prielaidą dėl nepakankamos mokyklos veiklos kokybės ir pažangos. Pagal ŠVIS duomenis nustatius galimai nepakankamai gerą mokyklos veiklos kokybę, švietimo, mokslo ir sporto ministras nustato principus dėl mokyklų atrankos rizikos vertinimui sąrašo sudarymo ir / arba mokyklų atrankos kriterijus ir jų taikymo sąlygas. Galutinis sprendimas dėl vertinamų mokyklų sąrašo rizikos vertinimui priimamas kolegialiai, kartu su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija. Rizikos vertinimas gali būti atliekamas su tikslingai parengtais, naujais vertinamos (-ų) srities (-čių) rodikliais ir kriterijais. Atnaujintą rodiklių ir kriterijų sąrašą rengia Agentūra, pasitelkdama mokslo atstovus ir ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo profesionalus-praktikus. Rodiklių ir kriterijų sąrašą tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras;

10.3. teminis vertinimas – giluminis, tikslingas tam tikros ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo srities vertinimas. Šio vertinimo tikslas yra dvejopas – įvertinti esamą kokybės lygį ir nustatyti problemines sritis, kurias reikia tobulinti. Jo metu vertinama mokyklos veikla pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytą vertinamuoju laikotarpiui aktualią švietimo temą, rodiklius ir kriterijus.

V SKYRIUS

IŠORINIO VERTINIMO ORGANIZAVIMAS IR VYKDYMAS

11. Išorinis vertinimas organizuojamas keturiais etapais:

11.1. pasirengimas išoriniam vertinimui – švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu patvirtinamas vertinamų mokyklų sąrašas, Agentūros direktoriaus įsakymu sudaroma kiekvienos vertinamos mokyklos vertintojų grupė, kurioje ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai vertintojų turi turėti pedagoginio darbo patirties mokykloje, vykdančioje ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas. Vertintojų grupės vadovas (vadovaujantysis vertintojas) bendradarbiauja su mokykla ir savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, derina išorinio vertinimo planą, analizuoja duomenis ir kaupia papildomą informaciją, reikalingą vertinimui vykdyti;

11.2. vertinimas mokykloje – tai vertintojų darbas mokykloje, stebint ugdymo(si) procesą (stebima kiekvienoje grupėje dirbančio (-ių) mokytojo (-ų), pagalbos mokiniui ir kitų specialistų ugdomoji veikla), vedant pokalbius su mokyklos bendruomene ir kitais suinteresuotais asmenimis, iš įvairių šaltinių surenkant vertinimo išvados pagrįsti reikalingą informaciją ir duomenis;

11.3. išorinio vertinimo ataskaitos rengimas ir derinimas su mokykla – pasirengimo vertinimui metu ir vizito mokykloje metu surinktos informacijos analizė, išorinio vertinimo ataskaitos projekto parengimas ir jo suderinimas su mokykla;

11.4. išorinio vertinimo ataskaitos skelbimas ir mokyklos veiklos kokybės tobulinimo planavimas – išorinio vertinimo ataskaita, kurioje aptariamas kiekvienos mokyklos veiklos sritys įvertinimas pagal mokyklos veiklos ir jos atskirų vertinimo sričių kokybės vertinimo lygius (aprašo 2 priedas), išvados ir rekomendacijos dėl mokyklos veiklos kokybės tobulinimo yra skelbiama viešai Agentūros interneto svetainėje. Mokyklos lygmeniu vaikai ir jų tėvai (globėjai) taip pat yra informuojami apie vertinimo išvadas, pateikiant jiems aktualią ir svarbią informaciją suprantama ir tinkama forma. Remiantis išorinio vertinimo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis, planuojamas mokyklos veiklos kokybės tobulinimas.

12. Agentūra, organizuodama ir vykdydama mokyklų išorinį vertinimą, atlieka šias funkcijas:

12.1. rengia ir tvirtina vertintojų atrankos ir jų veiklos vertinimo taisykles;

12.2. vykdo vertintojų atranką, mokymus, veiklos vertinimą, rengia dokumentus, būtinus šiai veiklai atlikti;

12.3. pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus atrankos kriterijus rengia ir teikia švietimo, mokslo ir sporto ministrui tvirtinti vienų kalendorinių metų išorinio vertinimo mokyklų sąrašų projektus;

12.4. sudaro mokyklų vertinimo grafikus;

12.5. bendradarbiaudama su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija formuoja išorės vertintojų grupes, tvirtina jų sudėtį ir skiria vertintojų grupės vadovą, vadovaudamasi Vertintojų skaičiaus grupėje ir jų darbo laiko apskaitos planu (aprašo 3 priedas);

12.6. nustato ugdomosios veiklos stebėjimo (informacijos fiksavimo) formas, išorinio vertinimo ataskaitų formas ir kitus dokumentus, reikalingus išorinio vertinimo veikloms organizuoti ir vykdyti;

12.7. skelbia mokyklų išorinio vertinimo ataskaitas Agentūros interneto svetainėje, pasibaigus nustatytam apeliacijos teikimo ar nagrinėjimo terminui;

12.8. apibendrina mokyklų išorinio vertinimo duomenis, rengia duomenų apžvalgas, ataskaitas ir jas skelbia Agentūros interneto svetainėje.

13. Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, organizuodama ir vykdydama mokyklų išorinį vertinimą, atlieka šias funkcijas:

13.1. kasmet pasiūlo Agentūrai planuojamų vertinti Mokyklų sąrašus, rekomenduoja mokyklos vertinimo laiką, suderinusi su Agentūra, inicijuoja pakartotinį mokyklos išorinį vertinimą;

13.2. remdamasi gauta mokyklos išorinio vertinimo ataskaita, planuoja mokyklos veiklai tobulinti reikalingus resursus ir teikia mokyklai kryptingą pagalbą, gerinant veiklos kokybę, įsivertina mokyklai teikiamos pagalbos poveikį;

13.3. kiekvienais metais analizuoja mokyklų įsivertinimo rezultatus, stebi mokyklos veiklos pažangą po mokyklos išorinio vertinimo ir, praėjus metams po mokyklos išorinio vertinimo, pateikia informaciją Agentūrai apie įgyvendintas / neįgyvendintas mokyklos tobulinimo veiklas, išskirdama planuotus ir jau pasiektus mokyklos veiklos kaitos rodiklius (proceso, rezultato ir poveikio) ir dar planuotinas veiklas mokyklos veiklos kokybės lygmens tvarumui užtikrinti bei jų rodiklius.

14. Mokyklos vadovas, dalyvaudamas išoriniame vertinime:

14.1. kartu su mokyklos bendruomene periodiškai įsivertina mokyklos veiklą, teikia savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai informaciją apie mokyklos veiklos kokybę ir padarytą pažangą, mokyklos veiklos tobulinimui trūkstamus resursus ir kryptingos pagalbos poreikį;

14.2. teikia vertintojų grupei naujausią informaciją apie mokyklos įsivertinimo rezultatus, savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos jai suteiktą pagalbą, mokyklos planavimo ir veiklos dokumentus, reikalingus vertinimui atlikti;

14.3. sudaro sąlygas mokyklos bendruomenei ir vertintojams bendradarbiauti;

14.4. gavęs išorinio vertinimo ataskaitos projektą, supažindina su juo mokyklos tarybą, mokytojus ir kitus mokyklos darbuotojus, ugdančius vaikus ir teikiančius pagalbą vaikams ir jų

tėvams (globėjams), ir per 5 darbo dienas raštu gali pateikti mokyklos vaikų, savo ir pavaduotojų, mokytojų, kitų mokyklos darbuotojų ir vaikų tėvų (globėjų) komentarus, argumentus vertintojų grupės vadovui;

14.5. inicijuoja mokyklos išorinio vertinimo išvadų pateikimą tėvams (globėjams) ir vaikams;

14.6. kartu su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija parengia mokyklos veiklos tobulinimo planą;

14.7. naudoja įsivertinimo ir išorinio vertinimo rezultatus viešindamas ir tobulindamas mokyklos veiklą.

VI SKYRIUS APELIACIJŲ TEIKIMAS IR JŲ NAGRINĖJIMAS

15. Mokykla, gavusi galutinę bet kurio tipo išorinio vertinimo ataskaitą, per 10 kalendorinių dienų gali teikti argumentuotą apeliaciją Agentūros direktoriui dėl ataskaitoje pateiktų vertinimų.

16. Apeliacijas nagrinėja Mokyklų veiklos kokybės išorinio vertinimo apeliacinė komisija (toliau – komisija), kurios sudėtį ir darbo reglamentą tvirtina Agentūros direktorius. Komisiją sudaro 5–7 nariai: iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (1 atstovas), Agentūros (1–2 atstovai), savininko teises ir pareigas įgyvendinančių institucijų (1 atstovas), išorės vertintojų (2–3 atstovai).

17. Komisija, gavusi apeliaciją, nagrinėja pateiktus dokumentus, išklauso paaiškinimus ir, esant požymių, kad išorinio vertinimo ataskaita galimai neobjektyvi ir (ar) neadekvati, siūlo Agentūros direktoriui sudaryti 3–5 narių vertintojų komandą, kuri vyksta vertinti į mokyklą ginčijamų veiklos sričių (temų, rodiklių). Ši vertintojų komanda savo vertinimus ir išvadas teikia komisijai. Apelacijos nagrinėjimas baigiamas išvada, kurioje išdėstomos nustatytos aplinkybės bei jas pagrindžiantys įrodymai. Agentūros direktoriui pateikiamas siūlomas motyvuotas sprendimas. Agentūros direktorius, atsižvelgdamas į komisijos išvadą, priima vieną iš šių sprendimų:

17.1. pripažinti apeliaciją kaip nepagrįstą;

17.2. pripažinti apeliaciją iš dalies pagrįstą ir įpareigoti vertintojų grupės vadovą per 5 darbo dienas pakoreguoti išorinio vertinimo ataskaitą pagal komisijos pateiktas išvadas ir pateikti Agentūrai;

17.3. pripažinti apeliaciją pagrįstą, o vertintojų komandos pateiktą ataskaitą kaip neobjektyvią ir (ar) neadekvačią realiai mokyklos veiklai, ir įpareigoti komisiją per 5 darbo dienas pakoreguoti išorinio vertinimo ataskaitą, joje fiksuoti, kokių veiklos sričių (rodiklių, kriterijų) vertinimas pakeistas, ir, komisijai patvirtinus ją, pateikti Agentūrai.

18. Komisija apeliaciją turi išnagrinėti ir sprendimas dėl apelacijos turi būti priimtas per 2 mėnesius (neįskaitant liepos, rugpjūčio mėnesio vasaros atostogų) nuo jos gavimo dienos. Sprendimą dėl apelacijos per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos apeliaciją pateikusiai mokyklai praneša Agentūra.

19. Sprendimas dėl apelacijos gali būti skundžiamas įstatymų nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Išorinis vertinimas organizuojamas ir vykdomas valstybės biudžeto lėšomis. Kitų šaltinių lėšos išorės vertinimui gali būti naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka.

21. Visuminis vertinimas vykdomas periodiškai visose mokyklose, vykdančiose ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas.

22. Tarp Agentūros ir savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, kurios mokykla (-os) yra planuojama vertinti, gali būti sudaroma jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis, kurioje aptariami išorinio vertinimo organizavimo, vykdymo klausimai.

23. Vertintojams yra apmokama Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

24. Išorinis vertinimas gali būti vykdomas ir nuotoliniu būdu. Agentūros vadovas, įvertinęs galimybes užtikrinti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo nustatytas asmenų srautų valdymo, saugaus atstumo laikymosi ir kitas būtinas visuomenės sveikatos saugos, higienos, asmenų aprūpinimo būtinosiomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis sąlygas, priima sprendimą dėl išorinio vertinimo vykdymo nuotoliniu būdu ir apie tai informuoja vertinamą mokyklą.

25. Išorinis vertinimas gali būti atšauktas arba pakeista jo data, dėl *force majeure* aplinkybių, Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ir (ar) karantiną.

Mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, veiklos kokybės išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo
1 priedas

MOKYKLŲ, VYKDANČIŲ IKIMOKYKLINIO IR (AR) PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS, VEIKLOS KOKYBĖS IŠORINIO VERTINIMO MODELIO SANDARA

VERTINIMO SRITIS	RODIKLIS	KOKYBĖS KRITERIJAI
1. Vaiko gerovė	1.1. Vaikų psichologinis ir fizinis saugumas	1.1.1. Bendra grupės atmosfera pozityvi, grįsta maloniu bendravimu ir bendradarbiavimu. 1.1.2. Fizinė aplinka saugi ir pritaikyta vaikų poreikiams. 1.1.3. Vaikai su mokytoju ir draugais kalbasi apie jausmus, mokosi atpažinti, įvardinti ir tinkamai reikšti emocijas.
	1.2. Mokytojo sąveika su vaikais	1.2.1. Mokytojas jautriai bendrauja ir skiria reikiamą dėmesį kiekvienam vaikui, remdamasis jo stipriosiomis pusėmis ir skatindamas jį ugdytis. 1.2.2. Mokytojas bendrauja taip, kad vaikai pasitikėtų savo jėgomis, didžiuotųsi savo individualumu ir unikaliomis savybėmis. 1.2.3. Mokytojas kuria socialines sąveikas grupėje, kurios skatina vaikus savarankiškai veikti, mokosi bendradarbiauti.
	1.3. Vaikų tarpusavio sąveika	1.3.1. Vaikai žino, kokio elgesio iš jų tikimasi, dalyvauja kuriant grupės taisykles ir mokosi jų laikytis. 1.3.2. Vaikai nebijo klysti, geba drąsiai ir tinkamai išsakyti savo nuomonę ir dalyvauti priimančiam sprendimus grupėje. 1.3.3. Vaikai mokosi bendradarbiauti ir pagal savo amžių bendradarbiauja tarpusavyje, kartu konstruodami žinias ir padėdami vienas kitam.
	1.4. Lygios galimybės visiems vaikams ugdytis ir tobulėti	1.4.1. Mokytojas savo kalboje ir veikloje vengia stereotipų. 1.4.2. Ugdymo(si) aplinka ir veikla pritaikyta skirtingų ugdymosi poreikių vaikams; mokytojas modifikuoja fizinę aplinką ir veiklas, teikia pagalbą, atsižvelgdamas į situacines vaikų reikmes. 1.4.3. Mokytojas stebi vaikų fizinę ir psichikos sveikatą, atpažįsta netinkamo elgesio su vaiku ar vaiko nepriežiūros požymius, turinčius poveikio vaiko sveikatai, ir apie tai informuoja vaiko gerovės komisiją.

2. Ugdydas(is)	2.1. Spontaniška vaiko inicijuota veikla (aš pats)	2.1.1. Vaikai savo iniciatyva pasirenka veiklą ir priemones, išitraukia į veiklą ir ją plėtoja. 2.1.2. Vaikai kreipiasi į suaugusįjį pagalbos, kai patys nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.
	2.2. Patirtinė vaiko veikla	2.2.1. Vaikai drąsiai tyrinėja, eksperimentuoja. 2.2.2. Vaikai naudoja įvairius patirties kaupimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), skatinančius juos tyrinėti, eksperimentuoti, savarankiškai domėtis ir būti kūrybingus*. 2.2.3. Vaikai dalijasi tarpusavyje ir su mokytoju žiniomis, patirtimi, idėjomis*.
	2.3. Žaidimas	2.3.1. Dienos metu skiriama laiko įvairiems vaikų žaidimams kaip pagrindinei vaikų raidą ir ugdymąsi skatinančiai veiklai. 2.3.2. Vaikai patys inicijuoja, planuoja ir aptaria savo žaidybines patirtis*. 2.3.3. Vaikai žaidžia skirtingo tipo žaidimus (pagal amžių, pomėgius, situaciją). 2.3.4. Grupėje vyrauja grupiniai žaidimai, patiriamos malonios akimirkos*. 2.3.5. Vaikai nevengia įtraukti suaugusiųsius ir jie žaidžia kartu.
3. Ugdymo(si) aplinka	3.1. Fizinė aplinka	3.1.1. Ugdymo(si) aplinka yra patogi ir skatinanti imtis įvairios veiklos, individualiai, mažomis grupelėmis ar su visais grupės vaikais. 3.1.2. Ugdymo(si) aplinka suskirstyta į logiškai apibrėžtas mažesnes erdves (pagal ugdomas kompetencijas, veiklos centrus, kampelius ar kt.) su tam tikrai veiklai tinkamomis priemonėmis, skatinančiomis tyrinėti, žaisti ir ugdytis. 3.1.3. Aplinkoje įrengtos erdvės atsipalaidavimui ir ramybei, kur vaikai gali pabūti vieni ir pailsėti. 3.1.4. Užtikrinama, kad kiekvieną dieną nustatytą laiką, vaikai praleistų gryname ore, mokyklos lauko erdves panaudojant visapusiškam vaikų ugdymuisi.
	3.2. Socialinė-emocinė aplinka	3.2.1. Mokytojas kuria su kiekvienu vaiku prierašų individualų santykį. 3.2.2. Aplinka yra turtinga įvairių socialinių sąveikų situacijomis (su kitais grupės vaikais, su tėvais (globėjais), su kitais bendruomenės nariais).
	3.3. Pažintinė aplinka	3.3.1. Vaikai mokosi saugoti aplinką ir turi praktinių galimybių prisidėti prie aplinkos puoselėjimo*. 3.3.2. Vaikai dalyvauja planuojant, kuriant ir prižiūrint grupės aplinką*.

		3.3.3. Vaikai naudoja jų amžiui tinkamas skirtingos paskirties priemonės, informacines ir komunikacines technologijas. 3.3.4. Siekdamas praturtinti vaikų ugdymąsi ir skatindamas jų socializaciją, mokytojas naudoja už mokyklos sienų esančius bendruomenės išteklius ir į grupę kviečiasi bendruomenės narius. 3.3.5. Ugdymo(si) aplinka skatina vaikus nevengti tam tikros jų amžiui tinkamos ugdymo(si) rizikos.
4. Ugdymo strategijos	4.1. Ugdymo strategijos, padedančios vaiko asmenybinei raidai	4.1.1. Grupėje mokytojo taikomos kasdieninės vaikams įprastos veiklos padeda ugdytis vaikų savireguliaciją ir savarankiškumą. 4.1.2. Mokytojas vadovaujasi dialogiško bendravimo principu, grupėje palaikydamas ir inicijuodamas nuolatinis dialogus tarp vaikų bei tarp vaikų ir suaugusiųjų. 4.1.3. Vaikai turi galimybių rinktis ir priimti sprendimus, susijusius su ugdymo(si) procesu bei kitomis situacijomis, mokytojas sudaro sąlygas vaikams patirti savo priimtų sprendimų pasekmes*. 4.1.4. Mokytojas modeliuoja ir taiko strategijas, skatinančias prasmingą vaikų bendradarbiavimą ir tarpusavio paramą*.
	4.2. Ugdymo strategijos, skatinančios vaiko mokymosi procesą	4.2.1. Mokytojas naudoja ugdymo strategijas, kurios holistiškai aprėpia visas vaikų ugdymosi sritis. 4.2.2. Mokytojas siūlo veiklas, kurios skatina vaikų susidomėjimą ir kelia jiems naujų iššūkių, žadina kūrybingumą, tyrinėjimą, eksperimentavimą, padeda savarankiškai ieškoti atsakymų, spręsti problemas. 4.2.3. Mokytojas vertina vaikų įsitraukimo į ugdymosi procesą lygį ir prireikus tinkamai pritaiko veiklas, siekdamas, kad visi vaikai aktyviai dalyvautų ugdymosi procese ir pasiektų pažangą. 4.2.4. Mokytojas taip integruoja ugdymosi patirtis, kad vaikai aktyviai matytų ryšius tarp išminktų sąvokų ir jų kasdienės patirties ir gebėtų įgytas žinias pritaikyti realiose situacijose.
	4.3. Ugdymo strategijos, palaikančios žaidimą, kaip pagrindinę vaiko veiklą	4.3.1. Mokytojas žaidimą vertina kaip ugdymo(si), tyrinėjimų, atradimų, įsitraukimo ir džiaugsmo šaltinį. 4.3.2. Mokytojas taiko strategijas, skatinančias vaikų amžiui ir raidos etapui tinkamą žaidybinių patirtį.

		4.3.3. Mokytojas prireikus įsitraukia į vaikų žaidimus. 4.3.4. Mokytojas palaiko žaidimų įvairovę grupėje (pagal amžių, pomėgius, situaciją).
5. Pasiekimų vertinimas ir ugdymo planavimas	5.1. Pasiekimų vertinimas	5.1.1. Mokytojas sistemingai stebi ir fiksuoja vaikų pasiekimus, dokumentuoja vaikų daromą pažangą; lygina ankstesnius vaiko pasiekimus su esamais, viešai nelygina vaikų pasiekimų tarpusavyje. 5.1.2. Mokytojas ugdo vaikų gebėjimą vertinti savo ir kitų vaikų veiklą, elgesį ir darbus*. 5.1.3. Mokytojas ir šeimos nariai dalijasi informacija apie vaiko daromą pažangą. 5.1.4. Mokytojas į vertinimo ir planavimo procesą įtraukia švietimo pagalbos ir kitus specialistus, siekdamas suteikti veiksmingą ir tikslingą pagalbą.
	5.2. Ugdymo planavimas	5.2.1. Mokytojas aptaria su tėvais vaiko amžiaus tarpsniui realius lūkesčius, atsižvelgdamas į individualias vaiko galias ir skirtingą ugdymosi patirtį ir kartu sutaria dėl trumpalaikių ir ilgalaikių individualių ugdymosi tikslų. 5.2.2. Mokytojas planuoja ugdymą(si), remdamasis žiniomis apie vaikų jau turimus gebėjimus, nuostatas, žinias ir supratimą, jų individualius ugdymosi poreikius ir siekdamas vaikų ugdymosi pasiekimų augimo. 5.2.3. Planuodamas mokytojas išlaiko pusiausvyrą tarp individualios veiklos, darbo mažose grupėse ir visos grupės ugdomosios veiklos. 5.2.4. Mokytojas išlaiko pusiausvyrą tarp iš anksto suplanuotos ir vaikų pasiūlytos veiklos*. 5.2.5. Mokytojo parengtas ilgalaikis planas yra nuoseklus (savaitinių planų tarpusavio tęstinumas), paremtas savo veiklos refleksija, derantis su ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų tikslais.
6. Bendradarbiavimas su vaikų šeimomis	6.1. Šeimos kultūros pažinimas	6.1.1. Mokytojas gerbia kiekvieną šeimą, kviečia šeimos narius bendradarbiauti, parodo, kad jie yra laukiami ir randa būdų, kaip juos įtraukti į vaikų ugdymosi procesą. 6.1.2. Ugdymo turinio ir vaikų ugdymosi patirties turtinimui mokytojas panaudoja turimas žinias apie vaikų šeimų kultūrinę įvairovę.

		6.1.3. Mokytojas suteikia vaikų šeimų nariams galimybes mokytis vieniems iš kitų ir teikti tarpusavio pagalbą. 6.1.4. Mokytojas užtikrina informacijos apie šeimas ir vaikus konfidencialumą.
	6.2. Partnerystė su šeima	6.2.1. Mokytojas supažindina šeimas su ugdymo programa, artimiausiais tikslais ir tariasi dėl bendradarbiavimo tikslams pasiekti. 6.2.2. Mokytojas suteikia žinių ir dalijasi idėjomis su tėvais (globėjais) ir kitais šeimų nariais, siekdamas sustiprinti tėvų (globėjų) kompetencijas, kad jie galėtų namuose sukurti stimuliuojančią ugdomąją aplinką. 6.2.3. Mokytojas padeda šeimoms gauti jų vaikų ugdymui(si) reikalingos informacijos apie išteklius ir paslaugas tiek esančias mokykloje, tiek ir už mokyklos ribų.
7. Besimokančios organizacijos kultūra	7.1. Mokyklos veiklos vadyba	7.1.1. Strateginiai, metiniai planai, ugdymo programos, susitarimai dėl vaikų pasiekimų vertinimo grindžiami bendrai apmąstytu mokytojų, tėvų (globėjų), socialinių partnerių sutarimu. 7.1.2. Mokykloje planuojamos ir įgyvendinamos vaikams, darbuotojams ir tėvams (globėjams) skirtos priemonės vaikų adaptacijos laikotarpiui, perėjimui į pradinį ugdymą palengvinti. 7.1.3. Mokyklai būdinga bendravimo ir bendradarbiavimo su socialiniais partneriais kultūra. 7.1.4. Mokykla atvira pokyčiams, dalyvauja švietimo kokybės gerinimo projektuose.
	7.2. Nuolatinis profesinis tobulėjimas	7.2.1. Mokytojai apmąsto ir įsivertina savo pedagoginės praktikos efektyvumą bei siekia gauti grįžtamąjį ryšį iš kitų kolegų, o prireikus stengiasi patobulinti savo pedagoginę praktiką. 7.2.2. Mokytojai bendradarbiauja tarpusavyje ir su kitais specialistais, siekdami pagerinti tiek savo pedagoginę praktiką, tiek ir ugdymo kokybę apskritai.
	7.3. Lyderystė mokymuisi	7.3.1. Mokytojų lyderystė pripažįstama ir palaikoma. 7.3.2. Mokyklai būdingas atviras dialogas dėl ugdymo kokybės ir tarpusavio pagalba.
	7.4. Mokyklos savivalda	7.4.1. Mokyklos valdyme atstovaujami visų mokyklos bendruomenės narių interesai, savivaldos atstovai renkami atvirai ir skaidriai. 7.4.2. Mokykloje yra sistema, kaip priimami sprendimai, svarbūs tiek mokyklos ateities

		siekiam, tiek kasdieniam gyvenimui mokykloje. 7.4.3. Tobulinant mokyklą atsižvelgiama į tėvų (globėjų) nuomonę.
--	--	--

Pastaba: *Pagal šį kokybės kriterijų nėra vertinama grupėse, kuriose vaikų amžius iki 3 metų.

Mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir (ar)
priešmokyklinio ugdymo programas, veiklos
kokybės išorinio vertinimo organizavimo ir
vykdymo tvarkos aprašo
2 priedas

**MOKYKLOS VEIKLOS IR JOS ATSKIRŲ VERTINIMO SRIČIŲ KOKYBĖS
VERTINIMO LYGIAI**

KOKYBĖS VERTINIMO LYGIS	KOKYBĖS NUSTATYMO LYGIO APRAŠYMAS
3 lygis (išskirtinė praktika)	Veiklos kokybė labai gera – nustatyta aiški, nuosekli, stipri vertinamo aspekto raiška, veiklos kokybė leidžia labai efektyviai užtikrinti vaikų ugdymo(si) poreikius.
2 lygis (veiksminga praktika)	Veiklos kokybė gera – nustatyta vertinamo aspekto raiška, bet ji turėtų būti tobulinama apimtimi (fiksuoja ne visose veiklos situacijose), kokybe (raiška galėtų būti stipresnė). Efektyviai užtikrinami vaikų ugdymo(si) poreikiai, tačiau kai kuriuos aspektus reikia tobulinti.
1 lygis (gera pradžia)	Veiklos kokybė minimali – nustatyta vertinamo aspekto raiška yra nežymi (tik tam tikroje situacijoje pasireiškia pavieniai ženklai), veiklos kokybė turi būti tobulinama, kad užtikrintų vaikų poreikius.
0 lygis (neatitinka vertinimo kriterijų)	Veiklos kokybė neadekvati – nenustatyta vertinamo aspekto raiška arba ji yra neigiama, veiklos kokybė yra nepakankama ir turi būti iš esmės tobulinama, kad užtikrintų vaikų poreikius.

Mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, veiklos kokybės išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo
3 priedas

VERTINTOJŲ SKAIČIAUS GRUPĖJE IR JŲ DARBO LAIKO APSKAITOS PLANAS

Vertinamų grupių skaičius*	Vertintojų darbo dienos mokykloje	Vertintojų skaičius komandoje	Dienos, skirtos išorės vertintojui pasirengti vertinimui	Dienos, skirtos vertinimo duomenims apdoroti	Ataskaitai rengti, derinti su mokykla, redaguoti ir vertinimo dokumentams tvarkyti skiriamas laikas**
1	1	1	0,5	0,5	1,5
2–3	1	2	0,5	0,5	1,5
4–6	2	2	1	1	1,5
7–9	2	3	1	1	1,5
10–12	2	4	1	1	1
13 ir daugiau	2	5	1	1	1

Pastabos:

- 1.* Lentelėje pateiktas bendras vertintojų skaičius. Jei vertinimą vykdo vienas vertintojas, jis ir yra vadovaujantis vertintojas.
- 2.**Vadovaujančiajam vertintojui už ataskaitos rengimo koordinavimą papildomai pridedama 1 diena.